

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 1. An Christus debuerit tributum soluere?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

VERSVS 24.

Ait, etiam. Et cum intrasset in domum prauenit eum Iesus, dicens: Quid tibi videtur Simon? Reges terræ à quibus accipiunt tributum vel censum: à filiis suis, an ab alienis?

QVÆSTIO I.

Quod fuerit didrachma?

§. 1. Το δίδραγμα vocatur, quædam tamen exemplaria habent, τὰ δίδραγμα. Ita etiam Beza, alijq; legunt. Didrachma Maldonatus ait duo regalia, duos in lios decem solidos gallicos. Siculum autem Hebraicum fuisse Tetradrachmum. Syrus habet: הריץ זוזין רבסא. Theben Zuzin dacteseph rishba. duo Zuzin argenti capitati. In margine Bibliorum regionum ex Elia adscriptum est הריץ זוזין רבסא. שבת וירידה וזב וארבע זוזין הם סלע.

Denarius. Hoc est ad verbum, Et zuz & denarius vnum est, nisi quod zuz est de argento, denarius de auro: quatuor zuzin faciunt selaph, hoc est, siculum. Quod distinctionem de denarijs addit, id certe in lingua latina falsum est, scilicet de argenteo denario agitur.

§. 2. Quis porro census ille fuerit, non consentiunt. Sunt quibus ille videtur esse, de quo Exod. 30. 13. Hoc dabit omnis qui transit ad nomen, dimidium sicii, mensuram templi. Siclus viginti obulos habet, Media pars sicii offertur Domino. Siclus autem est tetradrachmum, dimidia pars didrachma. Nonnulli videtur id esse quod datur Num. 3. 46. & 47. pro primogenitis. Verum illud tum solum datum est, non postea. Non igitur hoc vilo modo probabile est, licet autores habeat magnos.

Census Romanus. §. 3. Tributum Augusti fuisse plures existimant. Ille enim census egit cum Christus nasceretur. Postea Vespasianus id quod templo dati solebat iussit Capitolio inferri. Iosephi. de bello. lib. 7. c. 26. Imo ante Augustum & Romanos Asiatici reges fecerunt, & Romani cupide, vt erant auarissimi, sunt imitati.

VERSVS 26.

Vt autem nō scandalizemus eos, vade ad mare, & mitte hamum: & eum piscem, qui primus ascenderit, tolle: & aperto ore eius inuenies staterem: illum sumens da eis pro me & te.

QVÆSTIO I.

An Christus debuerit tributum soluere?

§. 1. Non est in ipsa sententia difficultas, sed in ratione, qua eam Christus probat. Christus enim filius regum liberis à tributo significat, & se tanquam filium æterni regis eadem libertate gaudere concludit. Nec tributum dare tanquam debitum, sed ne eos scandalizaret. Deum igitur se esse indicat omnique onere immunem, & tamen nobis indicat, scandalum omni modo fugiendum esse.

§. 2. Ratio, qua se liberum à censione demonstrat, difficilius est vt dixi ipsa sententia, quæ probanda erat. Reges, inquit, ab alienis tributum accipiunt, non à suis filiis, ego sum filius, ergo liber à tributo. At non erat filius regis alicuius terreni, Augusti vel Tiberij, aut Herodis. Deinde reges etiam tributum accipiunt à filiis regum alienis. Respondent aliqui, agi de didrachma quod templo solvebatur, hoc est, regi Deo, regi æterno, liberum ab eo esse filium naturalem Dei: eius etiam ministros domesticos, qui cum eo versabantur. Tota enim aula regia libera est: sed soluere gratuita liberalitatis erat.

§. 3. Nec minor etiam vis argumenti fuerit, si Chilio modo proponatur. Filij regum liberi sunt, nec censum dant patribus, multo magis igitur liberum esse oportet filium Dei, cuius potestas est in ipsos reges? Si Herodes aut Philippus Tetrarchæ filios suos non censent, nec eorum domesticos, multo minus, filios Augusti, aut Tiberij Cæsarem, dominorum suorum censere debent. Cur ergo filium Dei cuncta videntis? Cuncta supercilio mouentis? Cuius in honore scriptum est, Rex Regum, & Dominus dominationum. Cum autem Dominum maris se ostendat, testatur se non obligatum censionibus tyrannorum. Errant ergo qui Petrum arbitrantur metu sic respondisse, ne dubitare videretur, aut Magistratui se opponere.

§. 4. Christum enim alijs annis soluisse probabilius est, eiusque rei Petri conscium fuisse. Quærat enim an non soluat, hoc est, non soleat soluere? De consuetudine autem ille responderet. De metu quod dicunt: leue videtur, poterat enim cum Christus in conspectu esset, ab ipso quærere, quid faciendum esset. Nec periculum erat ne indignarentur, si etiam in re nota Magistrum discipulus rogaret, quid agendum esset. Præsertim cum non nisi Domino conscio solui censu ille posset.

§. 5. Qui Christum tributo dando obligatum docent, mihi sane errare videntur. Nec Paulus illis fauet vilo modo. Nam quod ait, nobis simile per omnia, excepto peccato, hoc de carnis mortalitate, & imbecillitate dictum est, non de subiectione, qua magistratibus obligatus erat. Nemo enim est, qui legibus imperatoris Christum subijciat, vt nempe nomen daret militiæ, vt susciperet onera ciuilia ciuitatum: tutor, testamentarius, decurio esset, aliaque lubiter, ad quæ ciues lege cogebantur.

QVÆSTIO II.

Quomodo dedit?

§. 1. De Vo proposita Christo erant, libertatem suam suorumque tueri, nec tamen scandalo occasionem præbere. Itaque dari iussit. Sed magno miraculo soluit: piscem enim præparauit, qui staterem in ore habuit, quem staterem ipse formauit & ori imposuit. Non enim solent pisces stateres ore retinere, sed si capiant in ventrem dimittere. Stater autem siclus erat seu Tetradrachmum, Syrus vocat טרסון. Est staterem, paululum nomine græco variato: piscis est apud Plinium qui Faber dicitur, & Piscis sancti Petri Christianis.

QVÆSTIO III.

An scandalo fuisset illis Dominus, si non dedisset?

§. 1. Distinctione rem expediunt: acceptum scandalum futurum fuisse, non datum. Hoc tamen ipsum vitare charitatis esse. Timendum vero erat, ne